

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 374/04-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Jána Šeligu, S. B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 35 ods. 3, čl. 36 písm. a) a b) Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 376/03 z 9. marca 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Jána Šeligu o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2004 doručená sťažnosť Jána Šeligu, S. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 35 ods. 3, čl. 36 písm. a) a b) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 376/03 z 9. marca 2004.

Okresný súd v Spišskej Novej Vsi (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 2 C 1521/99 z 9. novembra 2000 v právnej veci sťažovateľa, vystupujúceho v konaní v postavení navrhovateľa, o jeho žalobe proti odporcovi Podtatranskej vodárenskej spoločnosti, a. s., Poprad, odštepnému závodu Spišská Nová Ves, o zaplatenie 9 417,50 Sk s príslušenstvom z titulu náhrady mzdy (doplatku) z dôvodu neplatného rozviazania pracovného pomeru rozhodol tak, že jeho žalobu zamietol s výnimkou sumy 472,50 Sk, ohľadne ktorej konanie zastavil. V odôvodnení uviedol, že náhrada mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorú si sťažovateľ nemohol zarobiť, pretože mu odporca neumožnil vykonávať prácu, na ktorú sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy a ktorú bol schopný a ochotný vykonávať, ale má charakter satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne sankcie voči zamestnávateľovi. Preto v intenciách § 61 Zákonníka práce nie je možné doplatok mzdy priznať.

Sťažovateľ podal proti predmetnému rozsudku okresného súdu odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 31/01 z 21. februára 2001 pripustil späťvzatie žaloby ohľadom sumy 472,50 Sk a v tejto časti rozsudok zrušil a konanie zastavil. V prevyšujúcej časti zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pretože z jeho rozhodnutia nebolo možné zistiť, o akom nároku sťažovateľa rozhodol, lebo ho nijako nepomenoval a právne nekvalifikoval.

Medzitým sťažovateľ pôvodne uplatnený nárok vo výške 9 417, 50 Sk rozšíril na sumu 40 153 Sk s príslušenstvom.

Okresný súd po doplnení dokazovania v predmetnej právnej veci svojím rozsudkom sp. zn. 2 C 1521/99 z 12. septembra 2003 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľovi (po úprave petitu z jeho strany) sumu 40 153 s príslušenstvom.

Krajský súd o odvolaní odporcu proti vyššie uvedenému rozsudku okresného súdu rozsudkom sp. zn. 11 Co 376/03 z 9. marca 2004 rozhodol tak, že žalobu sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol, pričom mu uložil zaplatiť na trovách štátu 100 Sk.

Sťažovateľ tvrdí, že predmetným nezákonným rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených ústavných práv, a to práva na prácu podľa čl. 35 ods. 3 ústavy, práva na odmenu za vykonanú prácu podľa čl. 36 písm. a) ústavy a práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní podľa čl. 36 písm. b) ústavy.

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 C 1521/99 z 12. septembra 2003 potvrdil, zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 11 Co 376/03 z 9. marca 2004 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Medzičasom sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 11 Co 376/03 z 9. marca 2004 dovolanie. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bol predmetný spis predložený 5. novembra 2004 k sp. zn. 2 Cdo 191/04 na rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z konania o sťažnostiach nemožno vylúčiť ani postup všeobecných súdov Slovenskej republiky, ak v jeho dôsledku došlo k porušeniu niektorého zo základných práv alebo slobôd fyzickej osoby alebo právnickej osoby ako účastníka súdneho konania a ak tomuto základnému právu alebo slobode iný súdny orgán Slovenskej republiky neposkytuje účinnú právnu ochranu na základe právneho prostriedku nápravy priamo dostupného sťažovateľovi.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa preto zisťoval, či ochranu týmto základným právam, porušenie ktorých sťažovateľ namietal, neposkytujú všeobecné súdy na základe opravných prostriedkov jemu dostupných, ktoré možno považovať za účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia označených práv.

V okolnostiach prípadu sťažovateľ voči rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 11 Co 376/03 z 9. marca 2004 podal dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Za účelom rozhodnutia o podanom dovolaní bol spisový materiál predložený najvyššiemu súdu 5. novembra 2004.

Podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desiatnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Hoci sa sťažovateľ návrhom na začatie konania (7. decembra 1999) pôvodne domáhal voči žalovanému z titulu neplatného rozviazania pracovného pomeru zaplatenia sumy 9 417,50 Sk, neskôr návrhom na zmenu petitu upravil výšku uplatňovaného nároku na 40 153 Sk, pričom v súvislosti s vyplatením plnej výšky náhrady mzdy požadoval aj úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po zročniti mzdy. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 2 C 1521/99 z 12. septembra 2003 priznal sťažovateľovi jeho rozšírený nárok vo výške 40 153 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 7. decembra 1999 a trovami konania.

Krajský súd ako odvolací súd vo veci sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 11 Co 376/03 z 9. marca 2004 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu sťažovateľa o zaplatenie 40 153 Sk s príslušenstvom zamietol.

Na základe vyššie uvedeného ústavný súd uvádza, že dovolanie z dôvodu uvedeného v § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ide o rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej) bolo v prípade sťažovateľa prípustné, jeho podaniu nebránilo ani podmienenie uplatňovaného nároku výškou minimálnej mzdy podľa § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (s ohľadom na výšku minimálnej mzdy v roku podania jeho pôvodného aj upraveného nároku, ktorej trojnásobok zjavne neprevyšoval sťažovateľom uplatňovaný rozšírený návrh vo výške istiny 40 153 Sk) a v súlade s § 243b ods. 1 citovaného zákona ho možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy sťažovateľom namietaného porušenia ústavných práv.

V okolnostiach prípadu sťažovateľ namietal, že v konaní pred odvolacím súdom vystupovala ako účastník právna zástupkyňa odštepného závodu Poprad, ktorá nemala spôsobilosť byť účastníkom konania. Zmätočnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu v dôsledku takéhoto jeho postupu, keď tento súd vec prejednal na pojednávaní 9. marca 2004 bez prítomnosti predvolaného riadne zastúpeného žalovaného (štatutárneho zástupcu odštepného závodu v Spišskej Novej Vsi), sťažovateľ odôvodňuje podanie dovolania okrem iného podľa § 241 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd rešpektuje právny názor sťažovateľa, že v jeho prípade je prípustné dovolanie, ktorý sťažovateľ prejavil jeho podaním. Dovolanie podľa § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku je nesporne účinným právnym prostriedkom nápravy prípadného namietaného porušenia sťažovateľových základných práv.

Keďže ústavný súd je o namietanom porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa v konaní o sťažnosti oprávnený konať len vtedy, ak ochranu tomuto právu neposkytuje iný orgán, a keďže v tomto prípade mal sťažovateľ k dispozícii účinný prostriedok nápravy ním namietaného porušenia práv, ktorý aj využil, v súlade s princípom subsidiarity zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý vylučuje, aby o tom istom skutkovom základe prebiehalo okrem civilného konania aj ďalšie konanie o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ústavný súd podľa § 25 ods. 2 rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2004